

**Тимчасовий захист –
право на медичні послуги
для біженців з України**

ЗМІСТ:

Тимчасовий захист - право на медичні послуги для біженців з України	3
Невідкладна медична допомога до госпіталізації	4
<i>Основні положення</i>	<i>4</i>
<i>Способи звернення по швидку медичну допомогу</i>	<i>5</i>
<i>Процес надання швидкої медичної допомоги</i>	<i>5</i>
Первинна медична допомога	6
<i>Фахівці та структури, задіяні у наданні первинної допомоги</i>	<i>6</i>
<i>Способи отримання доступу до медичних послуг</i>	<i>6</i>
<i>Перелік послуг</i>	<i>7</i>
Амбулаторна спеціалізована медична допомога	9
<i>Доступ і запис на прийом</i>	<i>9</i>
<i>Перелік послуг</i>	<i>9</i>
Стоматологічна медична допомога	11
<i>Перелік послуг</i>	<i>11</i>
<i>Доступ та установи, що надають послуги</i>	<i>12</i>
Стационарна медична допомога	13
<i>Основні положення</i>	<i>13</i>
<i>Способи госпіталізації</i>	<i>13</i>
<i>Процес надання медичної допомоги</i>	<i>14</i>
<i>Процедура під час виписки</i>	<i>15</i>

Тимчасовий захист - право на медичні послуги для біженців з України

Особи, які залишили територію України і користуються тимчасовим захистом або перебувають у процесі його отримання (далі - **особи, які користуються тимчасовим захистом**), мають доступ до медичної допомоги в медико-санітарних установах Республіки Молдова відповідно до нормативних актів, розроблених Міністерством охорони здоров'я та Національною компанією медичного страхування (НКМС).

Швидка медична допомога до госпіталізації

Невідкладна медична допомога до госпіталізації надається безоплатно, цілодобово (24/7) на всій території Республіки Молдова. Її головна мета — стабілізація життєво важливих функцій пацієнта та, за потреби, транспортування до спеціалізованого медичного закладу. Особи, які перебувають під тимчасовим захистом, мають право на невідкладну медичну допомогу на тих самих умовах, що й громадяни Республіки Молдова.

Основні принципи

- Будь-який запит на надання швидкої медичної допомоги підлягає невідкладному реагуванню.
- У критичних ситуаціях будь-який медичний працівник, незалежно від спеціальності або установи, зобов'язаний надати невідкладну медичну допомогу до стабілізації стану пацієнта або його переведення.

Способи звернення за швидкою медичною допомогою

1.Виклик за номером 112.

2.Пряме звернення до:

- бригади швидкої медичної допомоги (ШМД) Національного центру догоспітальної швидкої медичної допомоги (НЦДШМД);
- станції або пункту швидкої медичної допомоги;
- відділення невідкладної допомоги (ВНД) або чергового
- кабінету (ЧК) у складі лікарень;
- найближчої медичної установи.

Процес надання швидкої медичної допомоги

- **Поза медичним закладом:** бригада швидкої медичної допомоги виїжджає на місце виклику для стабілізації стану пацієнта, надання допомоги відповідно до клінічних протоколів і, за необхідності, транспортування до спеціалізованого закладу.
- **У медичному закладі:** медичний персонал ЧК оцінює стан пацієнта, встановлює діагноз, надає необхідну допомогу, приймає рішення про госпіталізацію, амбулаторне лікування або направлення до спеціалізованого медичного закладу.

Первинна медична допомога

Первинна медична допомога надається у відповідних закладах медичної допомоги, незалежно від їх організаційно-правової форми. Сімейний лікар відіграє ключову роль у моніторингу стану здоров'я зареєстрованих осіб та в координації надання їм медичної допомоги в системі охорони здоров'я. Особи, які користуються тимчасовим захистом, мають доступ до первинної медичної допомоги на тих самих умовах, що й громадяни Республіки Молдова.

Фахівці та структури, задіяні у наданні первинної допомоги:

- Сімейний лікар, лікар-педіатр, акушер-гінеколог та інші фахівці первинної медичної допомоги;
- Громадські центри психічного здоров'я та центри здоров'я дружні до молоді.

Способи отримання доступу до медичних послуг

- **Реєстрація у сімейного лікаря** в територіальному медико-санітарному закладі;
- **Попередній запис** на консультацію (за винятком невідкладних випадків);

- **Пряме звернення** - у разі гострих невідкладних станів;
- **Виклик додому** - до пацієнтів з обмеженою рухливістю, важкими захворюваннями та дітям до 5 років;
- **Особи, які потребують психіатричних, педіатричних послуг або підтримки щодо інших захворювань**, можуть звертатися за записом безпосередньо до фахівця або за направленням від сімейного лікаря.

Перелік послуг

а) Профілактичні послуги

- Профілактичні заходи: консультування з питань здорового способу життя, контроль поведінкових факторів ризику (паління, вживання алкоголю, малорухливий спосіб життя).
- Виховання звичок гігієни і спостереження за розвитком дітей відповідно до затверджених стандартів.
- Вакцинація відповідно до Національної програми імунізації.
- Планування сім'ї та нагляд за вагітними і породіллями відповідно до затверджених стандартів.
- Річний профілактичний огляд.
- Скрінінг для раннього виявлення патологій.

б) Консультативно-діагностичні послуги

- Медичні консультації з метою діагностики та лікування.
- Призначення лабораторних та інструментальних обстежень

відповідно до додатка № 4 до Методологічних норм застосування Єдиної програми обов'язкового медичного страхування.

- Призначення медикаментозного та реабілітаційного лікування, включно з випискою рецептів на компенсовані лікарські засоби та медичні вироби за формою рецепта № 3/С.
- Моніторинг стану пацієнтів із хронічними захворюваннями.
- Направлення пацієнтів до профільних фахівців для консультацій і додаткових обстежень.
- Відвідування вдома пацієнтів з обмеженою рухливістю або важкими захворюваннями.

с) Послуги в екстрених випадках

- Медична допомога при гострих медико-хірургічних станах.
- Виклик служби 112 у важких екстрених ситуаціях.
- Спостереження та лікування при загрозах громадському здоров'ю.

д) Супутні заходи

- Видача довідок про непрацездатність та інших довідок;
- Ведення супутньої документації.

Амбулаторна спеціалізована медична допомога

Амбулаторна спеціалізована медична допомога охоплює повний спектр послуг, що надаються лікарем-фахівцем у співпраці з середнім медичним персоналом в умовах амбулаторного лікування. Вона включає діагностику, лікування, медичні маніпуляції та інші заходи, характерні для відповідної медичної спеціальності. Особи, які перебувають під тимчасовим захистом, мають право на амбулаторну спеціалізовану допомогу на рівних умовах із громадянами Республіки Молдова.

Доступ і запис на прийом

- Запис на консультацію може здійснюватися:
 - Безпосередньо пацієнтом.
 - За направленням сімейного лікаря.
 - За направленням іншого профільного фахівця.
- Запис і консультація проводяться на територіальному або республіканському рівні відповідно до встановлених регламентів.
- Консультація може бути надана вдома, якщо сімейний лікар обґрунтував необхідність її проведення.

Перелік послуг

а) Консультативно-діагностичні послуги

- Медична консультація з метою діагностики та лікування.

- Призначення лабораторних та інструментальних обстежень відповідно до додатка №4 до Методологічних норм застосування Єдиної програми обов'язкового медичного страхування.
- Спостереження за пацієнтами з хронічними захворюваннями відповідно до додатка № 2 до Методологічних норм застосування Єдиної програми обов'язкового медичного страхування.

b) Лікування та спеціалізовані маніпуляції

- Призначення медикаментозного та реабілітаційного лікування з подальшим моніторингом.
- Проведення специфічних медичних маніпуляцій, передбачених в рамках окремих спеціальностей та послуг, відповідно до Додатка № 3 Методологічних норм застосування Єдиної програми обов'язкового медичного страхування.

с) Послуги в екстрених випадках

- Медична допомога при гострих медико-хірургічних станах.
- Виклик служби 112 у важких екстрених ситуаціях.

d) Профілактичні послуги

- Профілактичні заходи: консультування з питань здорового способу життя, контроль поведінкових факторів ризику (паління, вживання алкоголю, малорухливий спосіб життя). До- і після тестове консультування з питань інфекційних захворювань (ВІЛ, гепатити, сифіліс).
- Скринінг для раннього виявлення патологій.

Стоматологічна медична допомога

Стоматологічна медична допомога включає профілактичні стоматологічні послуги та лікування при невідкладних станах. Послуги надаються із застосуванням або без застосування місцевої/ загальної анестезії, залежно від необхідності. Особи, які користуються тимчасовим захистом, мають доступ до стоматологічної медичної допомоги на тих самих умовах, що й громадяни Республіки Молдова.

Перелік послуг

а) Профілактика та попередження захворювань

- Щорічний стоматологічний огляд дітей, які відвідують дитячі садки та школи.
- Профілактичні консультації для дітей до 18 років і вагітних жінок, що включають професійну чистку зубів, видалення зубного каменю, застосування профілактичних засобів, герметизацію фісур зубів.
- Щорічні профілактичні консультації для всіх категорій осіб.

б) Стоматологічне лікування

- Пломбування порожнин, спричинених карієсом, і лікування його ускладнень у дітей і вагітних жінок.
- Видалення зубів за медичними показаннями.

- Стоматологічні втручання при невідкладних станах.
- Лікування гострих інфекцій порожнини рота.

Доступ та установи, що надають послуги

- Послуги надають у стоматологічних клініках, муніципальних і районних центрах, які уклали договір із Національною компанією медичного страхування (НКМС).
- За необхідності, пацієнтам надається доступ до параклінічних послуг, включно з радіологічними обстеженнями.

Стационарна медична допомога

Стационарна медична допомога для осіб, які користуються тимчасовим захистом, охоплює медичні послуги, що надаються в умовах стаціонару пацієнтам із гострими медико-хірургічними станами. Основне завдання полягає в стабілізації стану здоров'я та наданні лікування в умовах контрольованого середовища і постійного медичного нагляду.

Основні принципи

- Забезпечується надання допомоги у випадках гострих медико-хірургічних станів відповідно до додатку №1 до Методологічних норм застосування Єдиної програми обов'язкового медичного страхування.
- Послуги надаються державними постачальниками стаціонарної медичної допомоги.
- Пацієнтам з діагнозом гострий коронарний синдром/гострий інфаркт міокарда, послуги можуть бути надані приватними постачальниками, які уклали договір з НКМС за спеціальною програмою "Інтервенційна кардіологія".
- Надаються медичні послуги з діагностики, лікування та безперервного догляду.

Способи госпіталізації

Термінова госпіталізація здійснюється через відділення невідкладної допомоги або черговий кабінет у складі лікарні.

- При прямому зверненні пацієнта.
- Під час транспортування бригадою швидкої медичної допомоги.
- За допомогою переведення з однієї медичної установи в іншу.

Процес надання медичної допомоги

- **Умови госпіталізації:** Пацієнтам забезпечуються комфорт, особистий простір і належний гігієнічний догляд.
- **Інформування пацієнта:** Під час надходження лікар пояснює можливі варіанти лікування та отримує згоду пацієнта.
- **Право на супроводжуючого:**
 - Батьки/опікуни можуть супроводжувати госпіталізовану дитину віком до 9 років.
 - Тяжкохворих дітей можуть супроводжувати до досягнення 18 років.
 - Особи з особливими потребами можуть бути госпіталізовані з особистим помічником.
- **Госпіталізація для діагностики та лікування:** Комплексна оцінка стану пацієнтів і проведення необхідного лікування при гострих або загострених хронічних захворюваннях.
- **Багатопрофільний підхід:** Команда фахівців різних профілів спільно розробляє інтегрований і персоналізований план лікування.
- **Забезпечення медикаментами та витратними матеріалами.**
- **Хірургічні втручання:** Проведення термінових операцій у належним чином обладнаних операційних.
- **Інтенсивна терапія:** Догляд за пацієнтами в

критичному стані, що вимагає постійного моніторингу та безперервної підтримки життєво важливих функцій.

- **Післяопераційна реабілітація:** Програми, спрямовані на відновлення функцій, порушених унаслідок хірургічного втручання.
- **Проживання та харчування:** Надання відповідних умов стаціонарного розміщення, включно з харчуванням з урахуванням дієтичних потреб.
- **Якість медичної допомоги:** Медичні послуги надаються відповідно до національних/інституційних клінічних протоколів та медичних стандартів діагностики та лікування, забезпечуючи якісну та ефективну допомогу.
- **Конфіденційність інформації:** Особисті та медичні дані пацієнтів захищені та використовуються виключно в медичних цілях.
- **Безперервність догляду:** Забезпечення плавного переходу між рівнями медичної допомоги - від стаціонару до амбулаторного спостереження або догляду вдома.

Процедура при виписці

Пацієнт отримує медичну виписку, яка містить:

- Встановлений діагноз.
- Проведені процедури.
- Результати обстежень.
- Рекомендації щодо подальшого лікування та відновлення.
- Документи необхідно подати сімейному лікарю або профільному спеціалісту для продовження медичного спостереження.

Брошуру підготовлено фахівцями Національної медичної страхової компанії спільно з Міністерством охорони здоров'я та Технічною групою ООН з питань охорони здоров'я та харчування у рамках управління кризою біженців з України, що координується Офісом ВООЗ у Республіці Молдова. Представлена інформація належить виключно авторам і не обов'язково відображає точку зору та політику установ і організацій системи Організації Об'єднаних Націй.

Дизайн і друк виконано за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках регіонального проекту "Разом до кращого здоров'я біженців і переміщених осіб з України", що є частиною програми "EU4Health" - проекту, який реалізує в Республіці Молдова Всесвітня організація охорони здоров'я та Міжнародна організація з міграції.

Ця діяльність підтримується, у тому числі в рамках проекту «Забезпечення рівного доступу біженців, що знаходяться під тимчасовим захистом, до якісних послуг охорони здоров'я в Республіці Молдова», що реалізується через платформу MPTF (UN Partners Trust Fund) Міжнародною організацією з міграції, Дитячим фондом ООН, Фондом Організації Об'єднаних Націй у галузі народонаселення та Всесвітньою організацією охорони здоров'я, за фінансової підтримки уряду Швейцарії.